

Taktillisessa harjoittelussa sanastoa, kielioppia tai kommunikaatiota opetellaan konkreettisten esineiden avulla. Esimerkiksi tässä kiinnitetään muovikorkkeja oikeille paikoilleen korkkilevyyn.

Sähköä ja toiminnallisuutta

Digitaaliset välineet motivoivat osaa oppilaista, kun taas osa tarvitsee taktillis-toiminnallisia harjoituksia oppiakseen. Molemmat antavat opettajalle mainion mahdollisuuden eriyttämiseen.

Kieltenopettajan pedagogisista opinnoista on pitkään saatu valmiudet opettajajoh-toiseen, perinteiseen pedagogiikkaan. Me kirjoittajat olemme vuosien varrella opetustyössä kuitenkin huomanneet, että perinteisen, kirjaan tukeutuvan kieltenope-tuksen rinnalle tarvittaisiin kipeästi jotain lisää, jotta suurin osa oppijoista saataisiin innostumaan ja motivoitumaan opiskelusta. Lisäksi tarvittaisiin keinoja erilaisten oppijoi-den tukemiseen.

Portfolioita

Digitalisaatio tarjoaa valtavan valikoiman työkaluja ja mah-dollisuuksia kielten opettamiseen ja oppimiseen. Aikaisem-min esimerkiksi kommunikaatiotilanteiden harjoittelua ku-vattiin vain harvinaisissa tapauksissa vhs-tallenteeksi, jota voitiin katsoa luokassa sen kerran, kun opettaja niin päätti, jos luokassa sattui olemaan videonauhuri. Aika harva meis-

TEKSTI JA KUVA HEINI VUORINEN JA HEINI SYRILÄ

tä tallensi myöskään c-kasetille suullisia pariharjoituksia tai oppilaiden puheita. Nyt digitalisaation myötä harjoittelussa voidaan hyödyntää erilaisia ääntä tallentavia tai animaatio-sovelluksia (kännykän äänen tallennus tai video tai esim. Vocaroo, Blabberize, Tellagami, Toontastic ja Puppet Pals). Nämä tallenteet on helppo tuoda yhteiselle oppimisolustalle tai kunkin omaan portfolioon.

Oman kokemuksemme mukaan yksi suurimmista digitalisaation hyödyistä liittyy juuri mahdollisuuteen luoda jokaiselle oppilaalle oma sähköinen portfolio, oppimisen kansio, johon tallennetaan koko opiskeluajalta kaikki oppilaan digitaaliset tuotokset. Lisäksi sinne on mahdollista tallentaa valokuvina tai videoina toiminnallista harjoittelua, muistoja opintoretkiltä ja tietysti myös kokeita. Oppilaan koko oppimisen kaari on näin koottuna yhteen paikkaan, josta oppilas, huoltajat ja opettaja voivat seurata kehitystä. Portfolio toimii niin itsearvioinnin kuin opettajan arvioinnin tukena. Se myös motivoi oppilasta, koska hän huomaa portfolioista oman kehityksensä.

Kokemuksemme mukaan digitaalisuuden myötä oppijalle on mahdollista antaa entistä aktiivisempi rooli. Perinteisen oppikirjan täyttämistä voidaan siirtyä yhä enemmän omaan tahtiin ja omalla tasolla etenevään oppimiseen ja runsaaseen omaan tuottamiseen. Vähäistäkin opittua taitoa käytetään heti omissa digitaalisissa tuotoksissa, jotka tallennetaan portfolioon.

Sovelluksia

Oppijoiden erilaisuuden huomioon ottaminen ja oppitunnin eriyttäminen on helpottunut huomattavasti digitaalisten välineiden avulla. Perinteisten oppikirjan tehtävien rinnalle tai niiden sijaan oppija voi valita vaikkapa asumissanojen opetteluun digitaalisia harjoituksia, joissa itsessään on mahdollisuus valita lähtötaso tai edetä helpommasta vaikeampaan (esim. Spellic ja Memrise). Käytössä voi myös olla eri sovelluksilla tehtyjä helpompia tai haastavampia tehtäviä, joista oppilaat valitsevat itselleen sopivimman aloitustason (esim. Educaplay ja LearningApps).

Omia digitaalisia tuotoksia tehdessään oppijat tuottavat kieltä automaattisesti jokainen omalla tasollaan. Esimerkiksi sarjakuvat (Toony Tool, MakeBeliefComics ja ToonDoo) ja animaatiot antavat loistavan mahdollisuuden eriyttämiseen ja harrastuneisuuden osoittamiseen.

Toiminnallisuutta

Digitaalisuuden lisäarvo perinteisen opetuksen täydentäjänä on oman kokemuksemme mukaan kiistaton, mutta mielestämme sen rooli ei saa korostua liiaksi. Olemme huomanneet käytännössä, että monipuolisetkaan digitaaliset harjoitukset eivät motivoi ja toimi kaikilla oppijoilla. Uusia motivoivia opetustapoja etsiessämme havaitsimme, että kaikki sellaiset yksinkertaisetkin tehtävät, joissa oppilaat pääsivät aktiivisesti tekemään jotakin, saivat useimmat heistä kiinnostumaan ja oppimaan.

Tämän pohjalta olemme ideoineet lukemattomia taktiilistoiminnallisia harjoituksia, joita itse käytämme perinteisten oppikirjan tehtävien ja digitaalisten harjoitusten rinnalla.

Taktiisessa harjoittelussa sanastoa, kielioppia tai kommunikaatiota opetellaan konkreettisten esineiden avulla. Oppilas siis liikuttaa kädellään esimerkiksi jäätelötikkuja oikeisiin paikkoihin munakennoon tai muovikorkkeja korkkilevyyn, rakentaa palapeliä pohjaan kirjoitettujen ilmausten avulla, lätkii karpäslätkällä, pelaa kielikimbleä tai harjoittelee tienneuvomisia liikennematonalla. Kerta toisensa jälkeen olemme nähneet oppilaiden innostumisen ja saaneet positiivista palautetta. Kokeissa olemme myös nähneet aivan uusilla oppilailta selvää kehitystä.

Perinteisen oppikirjan täyttämisestä voidaan siirtyä yhä enemmän omaan tahtiin ja omalla tasolla etenevään oppimiseen ja runsaaseen omaan tuottamiseen. Vähäistäkin opittua taitoa käytetään heti omissa digitaalisissa tuotoksissa, jotka tallennetaan portfolioon.

Kokeiluidemme innoittamina toteutamme nykyään opetustamme perinteisen opetuksen lisäksi digitaaliseen pedagogiikkaan nojaten. Monikanavainen opetus ja eriyttämismahdollisuudet puhuvat voimakkaasti tämän puolesta. Olemme kouluttaneet tätä pedagogiikkaa muillekin opettajille, ja saamamme palautteen mukaan tällainen opetus motivoi oppilaita.

KIRJOITTAJAT

Me jutun kirjoittajat, kaksi saksan ja ruotsin opettajaa Hattulasta, tutustuimme toisiimme kymmenisen vuotta sitten Heini Vuorisen tultua kenttäharjoitteluun Heini Syyrilän ohjaukseen. Tästä sai alkunsa ystävyden lisäksi erittäin hedelmällinen ammatillinen yhteistyö. Heini Vuorinen opettaa Hyriassa Riihimäellä ja Heini Syyrilä Parolan yhteiskoulussa ja lukiossa.